

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Арча муниципаль районы

“Арча шәһәре” муниципаль берәмлеге

Арча шәһәр Советы

422000, Арча шәһәре, Советы мәйданы, 27

тел. 3-15-25, 3-16-25

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Арча муниципаль районы

“Арча шәһәре” муниципаль берәмлеге

Арча шәһәр Советы

422000, Арча ш., Совет мәйданы, 27

тел. 3-15-25, 3-16-25

**Арча шәһәр Советы
КАРАРЫ****« 18 » июнь 2021 ел****№ 38**

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы “Арча шәһәре” муниципаль берәмлегендә инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, тикшеру һәм карау тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 261 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Арча шәһәр Советы карап бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы “Арча шәһәре” муниципаль берәмлегендә инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, карау һәм карау тәртибен күшымта нигезендә расларга.

2. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

3. Элеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны үз өстемә алам.

“Арча шәһәре” муниципаль берәмлеге башлыгы,
Арча шәһәр Советы рәисе

И.Г.Нуриев

Арча шәһәр Советының
18 июнь 2021 ел, № 38 карарына
кушымта

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
“Арча шәһәре” муниципаль берәмлеке инициатив проектларны
тәкъдим итү, керту, тикшерү һәм карау
Тәртибе**

1 бүлек . Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Элеге Тәртипне җайга салу предметы

1. Элеге Тәртип «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы “Арча шәһәре” муниципаль берәмлеке уставы нигезендә инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, карауга, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуға бәйле барлыкка килгән мөнәсәбәтләрне җайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен күрсәтелә торган инициатив проектларны керту, тикшерү, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә элеге Тәртипнең нигезләмәләре, Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукий акты белән башкасы каралмаган булса һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Арча шәһәр Советы каарлары белән кулланылмый.

2 статья. Инициатив проектлар

3. Инициатив проект дигэндә элеге Тәртиптә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукуы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы “Арча шәһәре” муниципаль берәмлекендә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле эһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме анлашыла, .

4. Инициатив проектта түбәндәгә белешмәләр булырга тиеш:

1) муниципаль берәмлек яисә аның өлеше халкы өчен өстенлекле эһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) элеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәклө чыгымнары алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булған) финанс, мәлкәти һәм (яисә) хезмәти катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, муниципаль берәмлекнең бюджет чарапары күләмен күрсәтү;

8) аның чикләрендә әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак муниципаль берәмлек территориясен яисә өлешен күрсәтү.

5. Инициативалы проект үз эченә әлеге статьяның 2 өлешендә караплан белешмәләр алган, инициатор карапы буенча график һәм (яки) таблица материаллары күшүлгүп бирелергә мөмкин.

3 статья. Халық мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырула ала торган территорияне билгеләү

6. Инициатив проектлар тулаем алганда муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдәге халық мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

- 1) торак пункт;
- 2) торак пунктлар төркеме.

7. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чарапарын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында муниципаль берәмлек башкарма комитеты карапы белән (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карап белән) муниципаль берәмлек территориясен өлешләргә (округка) бүлү карапынга мөмкин. Әлеге очракта, инициатив проектлар муниципаль берәмлек территориясенең (округының) тиешле өлеше чикләрендә күрсәтелә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

2 Бүлек. Инициатив проектларны тәкъдим итү һәм тикшерү

4 статья. Проектның инициаторлары

8. Инициатив проектны керту инициативасына түбәндәгеләр хокуклы:

- 1) муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче кимендә ун уналты яшькә житкән гражданнан торган инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем);
- 2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
- 3) авыл торак пункты старостасы.

9. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба - проект инициаторлары):

- 1) инициатив проект әзерлиләр;

2) инициатив проект буенча фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны тәэмин итәләр;

3) инициатив проектны муниципаль берэмлекнең башкарма комитетына карауга кертәләр;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруны контролъдә тотуда катнашалар;

5) әлеге Тәртиптә һәм муниципаль берэмлекнең аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукий актларында билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм вазыйфаларны башкараалар.

10. Инициатив төркем төзу һәм аның тарафыннан әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар кабул иту беркетмә белән рәсмиләштерелә.

11. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарә органнары булып торучы проект инициаторлары тарафыннан кабул ителә.

12. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар ижтимагый берләшмәләр булып торучы проектның инициаторлары тарафыннан аларның гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 статья. Инициатив проектка ярдәм иту мәсьәләсе буенча гражданнар фикерен ачыклау

13. Инициатив проект алар мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган муниципаль берэмлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан хупланырга тиеш.

14. Проект инициаторы инициатив проектны хуплау мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауныту бәндәге рәвешләрдә оештыра:

1) инициатив проектны гражданнар жыенында карау;

2) инициатив проектны гражданнар жыелышында яисә конференциясендә карау, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә;

3) гражданнарны сораштыру үткәрү;

4) инициатив проектны хуплаган гражданнардан имзалар жыю.

15. Проектның инициаторы инициатив проектка ярдәм иту мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә төреннән файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

6 статья. Инициатив проектларны тәкъдим иту мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

16. Инициатив проектны тәкъдим иту мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба - жыелыш) проект инициаторы каары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

17. Жыелыш аның халкы мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла торган муниципаль берэмлек территориясе өлешендә үткәрелә. Инициатив проектны гамәлгә ашыру тулаем алганда муниципаль берэмлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, муниципаль берэмлек территориясенең төрле өлешләрендә берничә жыелыш уздырылырга мөмкин.

18. Жыелышта уналты яшькә житкән әлеге территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

1) Жыелыш көндезге формада - көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышу һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халык катнашыу рәвешендә уздырыла

19. Бер жыелышта берничә инициатив проект каралырга мөмкин. Бу очракта жыелышны оештыру һәм уздыру буенча хокук һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергә гамәлгә ашырыла.

20. Жыелыш үткәру, документлар әзерләү һәм тарату чыгымнарын проект инициаторы күтәрэ.

21. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрудә ярдәм күрсәтә, шул исәптән аны үткәру өчен бушлай бина бирә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты каары белән жыелышлар үткәру өчен бирелә торган биналарның исемлеге билгеләнергә мөмкин.

22. Жыелыш 50 кеше катнашканда тулы хокуклы дип санала.

7 статья. Жыелышны үткәругә әзерлек

23. Жыелышны уздыру турында проект инициаторының каарында түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) жыелыш үткәрелә торган инициатив проект;

2) жыелышны уздыру рәвеше (көндезге);

3) жыелышның көн тәртибе, жыелыш читтән торып уздырылган очракта - халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;

4) жыелыш уздыру датасы, вакыты, урыны, ә көндезге -читтән торып уздырылган очракта - шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкның каарарларын кабул итү тәмамлану датасы, һәм мондый каарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес, яисә тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен махсуслаштырылган сайттан файдалану турында каар;

5) көндезге формада үткәрелә торган жыелышта катнашучыларның яисә көндезге- читтән торып үткәргән очракта, көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышуда катнашучылар саны;

6) жыелыш үткәрелә торган территориядә аны уздыру турында халыкка мәгълүмат бирү ысуллары.

24. Проект инициаторы муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына жыелыш үткәру турында аны уздыру көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмычча язма хәбәрнамә жибәрә.

25. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);

2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;

3) жыелышны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү функцияләрен үтәргә тиешле проект инициаторлары вәкаләтләрен башкаручыларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, телефон номеры.

4) жыелыш уздыруга ярдәм итү турында, шул исәптән, тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен маңсуслаштырылган сайттан файдалану турында жыелыш (көндезге бүлектә жыелыш үткәрелгән очракта) үткәру өчен урын бирү турында үтенеч.

26. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәгә проект инициаторы һәм аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имза салына. Инициатив төркем исеменнән жыелыш үткәру турында хәбәрнамәгә аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә функциясен үтәргә вәкаләтле затлар имза сала.

27. Жыелышны уздыру өчен урын бирү турында үтенеч булган очракта, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты хәбәр кергән көннән алыш өч көн эчендә бина бирү мөмкинлеге турында проект инициаторына хәбәр итә яисә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртергә тәкъдим итә. Проектның инициаторы курсәтелгән тәкъдимне алган көннән алыш өч көн эчендә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртугә ризалыгы яисә килешмәве турында хәбәр итәргә тиеш (жыелыш читтән торып уздырылган очракта, тәкъдимнәр буенча фикер алышу).

28. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә Арча муниципаль районның рәсми сайтында бүлектә яисә маңсуслаштырылган сайтта жыелышны уздыру турында, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында да хәбәр урнаштыра.

1) жыелыш үткәру турында хәбәрнамә кергән көннән соң өч көн эчендә;

2) урынын һәм (яисә) жыелышны уздыру датасын һәм вакытын үзгәрту турындагы тәкъдим белән проект инициаторы ризалыгын алганнын соң ике көннән дә соңга калмыйча (жыелыш читтән торып уздырылган очракта, көнүзәк фикер алышу).

29. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрудә ярдәм итү күрсәту максатларында вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләү турында. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты проект инициаторына алдан ук хәбәр итә.

8 статья. Жыелышны көндезге формада уздыру тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданнарны муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты раслаган форма буенча исемлек төзеп, теркәүне тәэмин итә. Жыелышта катнашкан гражданнар исемлеге жыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибенә караган мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча каарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алыш бару өчен рәис һәм секретарь сайланы.

4. Рәис жыелышны алып бара, көн тәртибендәге мәсьәләләрне игълан итә, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелышта кабул ителгән каарларны формалаштыра, аларны тавыш биругә күя, тавыш бируга нәтижәләрен игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алыш бара, анда жыелыш кабул иткән барлық каарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бируга нәтижәләре күрсәтелә. Жыелыш беркетмәсенә секретарь һәм жыелыш рәисе имза сала.

6. Жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1)жыелышны уздыру урыны һәм вакыты;

2)жыелышта катнашкан гражданнар саны;

3)яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;

4)жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге;

5)көн тәртибенә кагылышлы кабул ителгән каарлар көн тәртибенә кагылышлы кабул ителгән каарлар.

9 статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе үткәру

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориядә 16 яшкә житкән яшәүчеләр саны 1000 кешедән артып киткән очракта, инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе (алга таба - конференция) уздырылырга мөмкин.

2. Конференция әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, әлеге Тәртипнең 7 - 10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

3. Әлеге Тәртипнең 8 статьясының 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән, конференция үткәру турында проект инициаторы каарында түбәндәгеләр күрсәтelerгә тиеш:

16 яшкә житкән 100 кешедән ким булмаган яшәүче булган территориядә делегатлар сайлау өчен вәкиллек нормасы;

делегатларны сайлау өчен жыелышлар уздыру сроклары һәм тәртибе.

4. Делегатларны сайлау турында жыелыш беркетмәләре конференция беркетмәсенән аерылгысыз өлеше булып тора.

10 статья. Инициатив проектларга ярдәм йөзеннән гражданнар имзаларын жыю

1. Инициатив проектларны хуплап гражданнар имзаларын жыю (алга таба - имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

2. Инициатив проектларны хуплап жыелган имзалар саны, инициатив төркем әгъзаларының имзаларын да кертеп, кимендә егерме биш булырга тиеш.

3. Имзалар түбәндәгә тәртиптә жыела:

имзалар аларны имза кәгазенә кертү юлы белән жыела, аның рәвеше муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана;

имза кәгазенә имзалар жылоны гамәлгә ашырыла торган инициатив проект күрсәтелә;

имза кәгазенә кешенән имzasы һәм аны кую датасы куела. Имза һәм аны кую датасын кеше үз кулы белән куя. Имза кәгазенә үз имzasын куйган кеше турындагы

белешмәләр имзалар жыюны гамәлгә ашыручы зат тарафыннан имза кәгазенә кертелергә мөмкин. Күрсәтелгән белешмәләр бары тик кулъязма ысул белән генә кертелә, карандашлар куллану рөхсәт ителми; кеше бер үк инициатив проектны хуплап бер генә тапкыр имза куярга хокуклы; hәр имза кәгазе имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторының имзалары белән таныкланырга тиеш. Имза кәгазен таныклаганда, имзалар жыюны башкарган проект инициаторы вәкиле үз кулы белән фамилиясен, исемен hәм атасының исемен, туу датасын, яшәү урыны адресын күрсәтә, шулай ук имзасын hәм аны кую датасын күрсәтә;

Имзалар жыйганда, имза кәгазенең алгы ягын hәм арткы ягын тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе алгы якның дәвамы булып тора, ә таныклау имзалары hәм имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имза кәгазенең арткы ягына соңы имздан соң куела;

Имзалар жыйганда hәр кешенең "Шәхси мәгълүматлар турында" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алышында тиеш.

11 статья. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау өчен гражданнарны сораштыру үткәрү

1. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен (алга таба - сораштыру) муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр инициативасы буенча сораштырыла, әгәр инициатив проект муниципаль берәмлекнең халык мәнфәгатьләрендә тулаем алганда гамәлгә ашырырга тәкъдим ителгән очракта, инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

2. Сораштыруны билгеләү өчен проект инициаторы муниципаль берәмлек советына гариза жибәрә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) ана карата сораштыру уздыру тәкъдим ителә торган инициатив проект;
- 2) проект инициаторы тәкъдимнәре:
 - а) сораштыру үткәрү датасы hәм сроклары турында;
 - б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) сорауны (сорауларны) формалаштыру турында;
 - в) сораштыру үткәрү методикасы турында;
 - г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;
- 3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме hәм аның урнашкан урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнәң барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы әлеге Тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә курсәтелгән башка затлар булса, гариза проект инициаторының вәкаләтле заты hәм инициатив проектны гамәлгә

ашыру тәкъдим ителә торган муниципаль берәмлекнең яисә аның өлешенең кимендә 10 кешесе тарафыннан имзалана. Бу очракта гаризада шулай ук гаризаны имзалаған заттар турында белешмәләр (фамилияләре, исемнәре, әтисенең исеме, аларның яшәү урыны яки булу урыны турында белешмәләр) күрсәтелә.

4. Муниципаль берәмлек Советы гариза кергән көннән алыш 30 көннән дә соңга калмычка аны карый һәм сораштыру билгеләү яисә билгеләүдән баш тарту турында карап кабул итә.

5. Сораштыруны билгеләүдән баш тарту өчен нигез булып әлеге статьяда билгеләнгән сораштыру уздыру турындагы инициативаны күрсәту тәртибен бозу тора, әгәр жибәрелгән хокук бозулар инициативаны күрсәтүдә катнашкан муниципаль берәмлек халкының ихтыяр белдерү нәтижәләрен дөрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә.

6. Инициатив проектларны күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнардан сораштыру муниципаль берәмлекнең норматив-хокукий актында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

7. Сораштыруда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган муниципаль берәмлектә яисә аның өлешенең 16 яшькә житкән яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

8. Сораштыру нәтижәләре муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты проект инициаторы белешмәләрен алар чыгарылғаннан соң 3 эш көненнән дә соңга калмычка житкәрә.

3 Бүлек. Инициатив проектларны карауга керту һәм карау

12 статья. Инициатив проектларны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына карауга керту

1. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына керткәндә түбәндәгеләр тапшырыла:

1) проектның график һәм (яисә) таблица материаллары теркәлгән язма чыганактагы һәм электрон формадагы тасвирамасы;

2) инициатив төркем төзу беркетмәсе яисә әлеге Нигезләмәнен 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә башка документлар, шулай ук инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда инициатив төркем исеменнән эш итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турында проект инициаторы каары;

3) гражданнар жыены, жыельшы яисә конференциясе беркетмәсе, гражданнардан сораштыру нәтижәләре һәм (яисә) муниципаль берәмлек халкының яисә аның бер өлешенең инициатив проектка ярдәм күрсәтүен раслый торган имзалар кәгазыләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешенең күрсәтелгән документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда муниципаль берәмлек Башкарма комитеты белән эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан турыдан-туры муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына тапшырыла яисә кыйммәте турында белешмә һәм жибәрелгән документлар исемлеге белән почта аша жибәрелә.

3. Проектны керту датасы булып муниципаль берэмлекнең башкарма комитеты тарафынан әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алу көне тора.

4.Әгәр документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда муниципаль берэмлекнең башкарма комитеты белән эш итәргә вәкаләтле зат тарафынан муниципаль берэмлекнең башкарма комитетына турыдан-туры тапшырылса, күрсәтелгән затка, муниципаль берэмлекнең башкарма комитеты исемлеге һәм аларны алу датасын күрсәтеп, документларны кабул итү турында расписка бирелә. Расписка документларны алган көнне муниципаль берэмлекнең башкарма комитеты тарафынан бирелергә тиеш.

13 статья. Инициатив проектларны карау комиссиясе¹

1. Инициатив проектларны карау комиссиясе (алга таба - комиссия) инициатив проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алуны уздыру максатларында төзелә.

2. Комиссия 5 кешедән тора.

3. Комиссиянең персональ составы муниципаль берэмлекнең Башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы муниципаль берэмлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия кабул итә торган каарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр конфликтлары барлыкка килу мөмкинлеген булдырмау өчен төзелә.

4. Комиссия комиссия рәисеннән, комиссия рәисе урынбасарыннан, комиссия секретареннан һәм аның эшендә шәхсән катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә житәкчелек итә;

2) комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртибе проектын формалаштыра;

3) комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;

4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, конкурс комиссиясе рәисе вакытлыча булмаган очракта, аның вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэмин итә, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне дә;

2) комиссия әгъзаларына, комиссия утырышына чакырылган проектлар инициаторларына һәм башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын уздыру датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырыши көн тәртибе турында хәбәр итә;

3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алыш бара.

8. Комиссия әгъзасы:

1) комиссия эшендә катнаша, шул исәптән комиссия утырышларында;

2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

¹ Комиссия төзу конкурс нигезендә сайлап алуны уздырган очракта гына мәжбүри.

- 3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;
- 4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;
- 5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы- утырышлар.

10. Комиссия утырыши анда әгъзаларының яртысыннан ким булмаган өлеше катнашканда хокуклы дип санала.

11. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителә. Проект инициаторлары инициатив проектны карау планлаштырыла торган комиссия утырыши турында аны үткәру көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект буенча фикер алышу һәм комиссия тарафыннан каарлар кабул итү проект инициаторы һәм чакырылган башка затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия каары утырышта катнашучы комиссия әгъзалары саныннан гади күпчелек тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, утырышта рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары каарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия кабул иткән каар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы үзенең аерым фикерен язма рәвештә бәян итәргә хокуклы, ул комиссия утырыши беркетмәсенә теркәлергә тиеш.

16. Комиссия утырыши нәтиҗәләре буенча беркетмә төzelә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм комиссия утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышин үткәргән көннән алыш өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре комиссия утырыши беркетмәсенә имза салынган көннең иртәгесеннән дә соңга калмыйча аны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына жибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итүне муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

14 статья. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан инициатив проектны карау тәртибе

1. Инициатив проект муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннәнсоң 30 көн эчендә карала.

2. Инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына керту турындагы мәгълумат стендларында басылып чыгарга (халыкка житкерергә) һәм "Интернет" мәгълумат-телекоммуникация челтәрендә Арча муниципаль районының рәсми сайтында муниципаль берәмлек бүлегендә инициатив проект муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә урнаштырылырга һәм үз эченә әлеге Тәртипнең 2 статьясының 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләрне

алырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнарга инициатив проект буенча муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына, аларны тәкъдим итү вакытын күрсәтеп, үзләренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеге турында хәбәр ителә.

3. Инициатив проект буенча кисәтүләр һәм тәкъдимнәр кертү срокы- жиде эш көне Муниципаль берәмлекнең 16 яшькә житкән халкы үзенең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен жибәрергә хокуклы. Күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына кеше тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә почта аша жибәрелә.

4. Инициатив проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия гамәлгә ашыра.

5. Инициатив проектны карау нәтижәләре буенча комиссия муниципаль берәмлек башлыгына әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән каарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия каарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр булырга мөмкин.

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлаганда, комиссия муниципаль берәмлек башлыгына конкурс нигезендә сайлап алуны оештыруны тәкъдим итә.

6. Конкурста сайлап алу әлеге Тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурста сайлап алуны үткәрү турындагы хәбәр проектлар инициаторларына тиешле каар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмычча жибәрелә.

7. Комиссия кинәшен исәпкә алыш яисә конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек башлыгы түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендә эшләүне муниципаль берәмлек бюджеты турындагы каар белән каарлган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә муниципаль берәмлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибенә (муниципаль берәмлек бюджеты турындагы каарга үзгәрешләр кертү) ярашлы максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) карау тәртибенә туры китереп дәвам итәргә;

2) Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

8. Муниципаль берәмлек башлыгы түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында каар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары таләпләренә, Россия Федерациясе субъекты законнарына һәм башка норматив хокукий актларга, муниципаль берәмлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәклө вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар қуләмендә chyганагы инициатив түләүләр булмаган муниципаль берәмлекнен бюджет чаралары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәләрәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Карап проектны карау нәтижәләре буенча карап кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча проект инициаторына жибәрелә.

10. Муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пунктында каралған очракта, проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны үз компетенцияләре нигезендә башка муниципаль берәмлекнен яисә дәүләт органының жирле үзидарә органы каравына тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия әгъзалары, муниципаль берәмлекнен башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү срогын билгели. Эшләп бетерелгән инициатив проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

15 статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурста сайлап алуны комиссия гамәлгә ашыра.

2. Конкурста сайлап алу критерийлары түбәндәгеләр:

1) инициатив проект хәл итүгә һәм аны гамәлгә ашыруга юнәлтелгән проблеманы ачыклауда халыкның катнашу дәрәҗәсе;

2) инициатив проектны гамәлгә ашыруның социаль нәтижәлелеге.

3. Конкурста сайлап алу әлеге Тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла.

4. Комиссия инициатив проектларны конкурс буенча сайлап алынган инициатив проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяли.

5. Конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча, йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия инициатив проектларны узган яисә конкурс сайлавы узмаган дип игълан итү турында караплар кабул итә.

6. Барлық критерийлар буенча максималь балл алган инициатив проект конкурста сайлауны узган дип игълан ителә.

16 статья. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында муниципаль берәмлек башкарма комитеты карары

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында муниципаль берәмлек башлыгы карап чыгара.

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турындагы карапны түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә (аның адресын яисә урнашу урынын күрсәтеп) төзелергә тиешле объект исеме яисә инициатив проект юнәлтелгән чара исеме;

- 2) муниципаль берэмлек бюджеты акчаларын тоту (төзү, реконструкцияләү, сатып алу, чара (чаралар) үткәрү, башкасы);
- 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган муниципаль берэмлек бюджеты акчаларының баш бүлүчесе исеме;
- 4) заказчи, төзүче исеме;
- 5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) гамәлгә ашыру срокы;
- 6) инициатив түләүләр күләме бүленгэн объектның фаразланган (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаның индикаторы;
- 7) инициатив түләүләр күләмен курсәтеп, объектның күздә тотыла торган (индикатор) бәясен яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаларының индикаторы.

19 статья. Инициатив проект турында мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-коммуникация чөлтәрендә в бастырып чыгару (халыкка житкерүү һәм урнаштыру тәртибе

1. Инициатив проектны карау турында мәгълүмат муниципаль берэмлекнең башкарма комитеты, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы, шул исәптән акчаларны туту, аны гамәлгә ашырудың кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәти катнашулы турында мәгълүмат мәгълүмати стендларда бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Арча муниципаль районы рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында муниципаль берэмлекнең башкарма комитеты хисабы мәгълүмат стендларында басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алыш 30 календарь көн эчендә “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Арча муниципаль районы рәсми сайтында муниципаль берэмлек бүлегендә урнаштырылырга тиеш.